

Sygn. akt IV KK 122/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 lipca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz (przewodniczący)

SSN Andrzej Tomczyk (sprawozdawca)

SSN Paweł Wiliński

Protokolant Danuta Bratkrajc

w sprawie **Z. M.**

skazanego z art. 286 § 1 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,

w dniu 27 lipca 2021 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w G.

z dnia 11 marca 2020 r., sygn. akt VI Ka (...),

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w G.

z dnia 4 listopada 2019 r., sygn. akt IX K (...),

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu w G. do ponownego rozpoznania w postępowaniu
odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Z. M. został oskarżony o to, że

w dniu 21 marca 2019 r. w G., działając wspólnie i w porozumieniu
z innymi nieustalonymi osobami, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej,

doprowadził M. K. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 57.500 zł, poprzez wprowadzenie go w błąd polegający na wytworzeniu u niego mylnego przeświadczenia o udziale w rozpracowywaniu grupy przestępczej,

tj. o czyn z art. 286 § 1 k.k.

Wyrokiem z dnia 4 listopada 2019 r., sygn. akt IX K (...), Sąd Rejonowy w G., uznał oskarżonego Z. M. „za winnego tego, że działając w wykonaniu z góry powziętego zamiaru w krótkich odstępach czasu, wspólnie i w porozumieniu z innymi nieustalonymi osobami, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej w G., poprzez wprowadzenie w błąd M. K. polegający na wytworzeniu u niego mylnego przeświadczenia o udziale w rozpracowywaniu grupy przestępczej, doprowadził go do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w wysokości 19.500 zł i usiłował doprowadzić do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w wysokości 28.000 zł, czym działał na szkodę M. K. i G. K., tj. popełnienia przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. i art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. i art. 11 § 2 k.k. i art. 12 k.k.” - i za to na podstawie art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył mu karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Apelację od tego orzeczenia wniósł prokurator, zaskarżając je w całości na niekorzyść oskarżonego. Zarzucił „obrazę przepisów prawa materialnego, w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu a to art. 286 § k.k. i art. 13 § 1 k.k., poprzez przyjęcie, iż zachowanie oskarżonego stanowiło występki z 286 § 1 k.k. o art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. i art. 11 § 2 k.k. i art. 12 § 1 k.k., podczas gdy z ustalonego stanu faktycznego wynika, że doszło do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w łącznej kwocie 57.500 zł, zatem zachowanie oskarżonego weszło już w fazę dokonania a nie tylko usiłowania co do kwoty 38.000 zł”,

i wniósł „o zmianę zaskarżonego orzeczenia w punkcie 1. poprzez uznanie oskarżonego za winnego czynu zarzuconego mu aktem oskarżenia, czym działał na szkodę małżonków M. i G. K., co stanowiło występki z art. 286 § 1 k.k., a to w miejsce czynu przypisanego mu przez Sąd Rejonowy”.

Wyrokiem z dnia 11 marca 2020 r. Sąd Okręgowy w G., sygn. akt VI Ka (...):

1. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że: w miejsce czynu przypisanego oskarżonemu w punkcie 1 uznał oskarżonego Z. M. za winnego tego, „że działając w wykonaniu z góry powziętego zamiaru w krótkich odstępach czasu i w celu osiągnięcia korzyści majątkowej wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami poprzez wprowadzeniu w błąd M. K. polegający na wytworzeniu u niego mylnego wyobrażenia o udziale w rozpracowywaniu grupy przestępczej doprowadził go do niekorzystnego rozporządzenia pieniędzmi w kwocie 57.500 zł działając na szkodę M. K. i G. K., tj. winnego występkę z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.”;

2. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Od tego orzeczenia kasację wniósł Prokurator Generalny, zaskarżając je w całości, na niekorzyść skazanego. Zarzucił „rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k., polegające na wydaniu przez Sąd odwoławczy rozstrzygnięcia zmieniającego wyrok Sądu I instancji w zakresie opisu i kwalifikacji prawnej czynu przypisanego Z. M., bez zawarcia w nim bezwzględного elementu w postaci dokładnego określenia czynu przypisanego oskarżonemu”

i wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w G. i przekazanie sprawy wymienionemu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się zasadna, gdyż zaskarżony wyrok zapadł z rażącym naruszeniem przepisów prawa karnego procesowego opisanych w zarzucie kasacji.

Słusznie bowiem Prokurator Generalny podniósł, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, w pojęciu dokładnego określenia czynu przypisanego, w rozumieniu przepisu art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k., mieści się precyzyjne określenie czasu popełniania przestępstwa. W opisie czynu przypisanego należy zawrzeć nie tylko określenie sposobu popełnienia przestępstwa, jego ewentualne skutki, rodzaj atakowanego dobra chronionego prawem, ale także czas i miejsce jego popełnienia. Precyzyjne ustalenie czasu popełnienia przestępstwa ma istotne

znaczenie dla pociągnięcia sprawcy do odpowiedzialności (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 kwietnia 2017 r., sygn. akt V KK 39/17). Zasada ta odnosi się także do orzeczeń sądów odwoławczych (zob. komentarz aktualizowany do art. 437 Kodeksu postępowania karnego, D. Świecki (red.), Kodeks postępowania karnego. Tom II. Komentarz aktualizowany, LEX/el. 2020).

Analiza zaskarżonego orzeczenia Sądu drugiej instancji wykazała jednak, że chociaż został zamieszczony w nim opis czynu przypisanego oskarżonemu i jego kwalifikacja prawna, to jednakże wbrew art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k., nie wskazano daty i miejsca popełnienia czynu. W związku z tym, z wyroku skazującego Z. M. nie wynika kiedy i gdzie miało miejsce popełnione przez niego przestępstwo.

Jak zasadnie podniósł autor kasacji, uchybienie to miało rażący charakter i istotny wpływ na treść orzeczenia. Oskarżonemu przypisano wszakże popełnienie czynu ciągłego (art. 12 k.k.). Oznaczenie więc czasu popełnienia tego czynu jest szczególnie istotne w wypadku prowadzenia kolejnego postępowania przeciwko Z. M. o później ujawnione zachowania, które mogą składać się na czyn ciągły. Należy mieć na uwadze, że prawomocne skazanie za czyn ciągły (art. 12 k.k.) uniemożliwia, w myśl art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., przeprowadzenie ponownego postępowania o później ujawnione zachowania, stanowiące elementy tego czynu, które nie były wcześniej osądzone, niezależnie od tego, jak ma się społeczna szkodliwość nowo ujawnionych fragmentów czynu ciągłego do społecznej szkodliwości zachowań uprzednio w ramach tego czynu osądzonych (zob. komentarz do art. 12 Kodeksu karnego, M. Mozgawa (red.), Kodeks karny. Komentarz aktualizowany, opublikowano: LEX/el., 2021 i przywołane tam orzecznictwo Sądu Najwyższego i Sądów Apelacyjnych, w tym uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2001 r., sygn. akt I KZP 29/01, OSNKW 2002, z. 1-2, poz. 2). Ponadto wskazanie czasu popełnienia przedmiotowego czynu będzie bardzo istotne w wypadku ewentualnego orzekania w przedmiocie wydania wyroku łącznego wobec Z. M.

Dlatego też należało zaskarżony wyrok uchylić i przekazać sprawę Sądowi Okręgowemu w G. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Ponownie rozpoznając sprawę, Sąd ten baczyl będzie na treść obowiązujących unormowań prawnych i sporządzi orzeczenie, zgodnie z wynikającymi z nich standardami.